

Gjestgiveri og skysskifte på Gjelten i Lille Elvedal fra 1810

Litt om skysstellet på 1800-tallet

(Etter Bjarne Rogan: Det gamle skysstellet. Det Norske samlaget, Oslo 1986).

Bøndene hadde skyssplikt som en del av skatteordningen. Hvert skysskifte hadde et skysslag. Hele Lille Elvedal (Alvdal) var ett skysslag. Når en reisende ønsket skyss måtte skysskafferer etter en oppsatt plan varsle en skyssbonde som så måtte stille med hest og vogn/slede. Skyssbonden selv eller en av hans folk var skysskar (skyssgutt). Skysskafferer fikk sin godtgjørelse fra skysslaget. Dette var skyss etter tilsigelse, som naturlig nok kunne gi lang ventetid for den reisende. For å redusere ventetiden kunne den reisende bruke forbud, dvs. varsle på forhånd når skyss var ønsket, slik at skyssen kunne stå klar. Spart tid kostet da som nå penger! Embetsmenn hadde krav på friskyss, mens andre måtte betale for seg. Friskyssordningen ble stadig misbrukt, og utover 1700-tallet kom det flere bestemmelser som skulle fjerne/reducere misbruket – uten at det hjalp synderlig.

Loven av 1816 omorganiserte skysstellet helt. Det viktigste var at friskyssen skulle bort slik at all skyss nå skulle være betalingskys. Et annet hovedpunkt var åpningen for å gå over til *faste skysstasjoner*

ner. Denne bestemmelsen fikk liten praktisk betydning før tilleggslovene i 1850-1860-årene innførte nye virkemidler. Disse lovene gav lokale myndigheter anledning til å sette inn tvangstiltak, og de inneholdt også økonomiske tilskuddsordninger som gjorde det mer attraktivt for bøndene å velge faste skystasjoner. Mellom 1816 og ca. 1850 kunne de skysspliktige selv velge, men mange var sterkt imot å forlate ordningen med skyss etter tilsigelse og i stedet gå over til faste stasjoner. Denne motstanden viser at skyssplikten ikke var så hatet som den offentlige debatten lett kunne gi inntrykk av. Den viktigste årsaken til dette lå i inntekten skyssarbeidet gav etter at vanlig betalingskys ble innført for alle.

Også blant de reisende var det ulike meninger. Noen ville reise raskt og mangelig og var villige til å betale for faste stasjoner. Andre så på økonomien som det viktigste og godtok lengre reisetid – og holdt på tilsigelsesordningen.

Lenge var heller ikke staten enig med seg selv. På den ene side var det et ønske om en rask og effektiv skyssordning, og det kunne en bare få med faste stasjoner. På den annen side måtte ikke skysstellet bli for dyrt. Faste stasjoner måtte ha høyere takster, og dermed ville

offentlige skyssutgifter øke. Staten måtte dessuten gi store tilskudd for å få i gang de faste stasjonene.

Først etter en debatt som hadde vart i 30-40 år, klarte styresmaktene å skjære i gjennom. Bak moderniseringen i 1850-1860-årene lå et samspill av faktorer som gikk både på økonomi og holdninger. En ny generasjon reformivrige, liberalistisk innstilte embetsmenn og det nystiftede Indredepartementet var viktige brikker i dette spillet. Ordet "samferdselsevangeliet" er blitt brukt for å beskrive de nye holdningene og den iveren som gjorde seg gjeldende på kommunikasjonssektoren, først ute i Europa og så i Norge fra 1840-årene. Det var også viktig at for mange bønder var tiden nå moden for å omorganisere skyssstellet, fordi konjunktorene gjorde skyssingen etter den gamle ordningen mindre lønnsom.

Et lokalt apropos til friskyssen under Napoleonskrigene

Napoleonskrigene er en fellesbetegnelse på de krigene som ble utkjempet mellom Frankrike og ulike allianser av europeiske stormakter i perioden 1799-1815. Danmark-Norge ble kastet inn her på fransk side i 1807, med England og Sverige som hovedfiender. Vi husker Ibsens "Terje Vigen" som forsøkte å trosse den engelske blokaden for å hente korn i Danmark. På våre trakter holdt skoginspektør (utdannet til offiser) Nicolai Hersleb Ramm militær sesjon på Neby i mars 1810. 23. november 1811 sendte allmuen i Lille Elvedal ved Johan Larssen Storsteigen, Lars Olsen Nesteby, Tore Larssen Sørhus, Lars Olsen Bougen, Avle Larssen Bougen,

Simen Simensen Strømmen og Ole Nilssen Strømmen en henvendelse til lensmann Monssen på Tynset. Monssen sammen underlensmann Morten Kjæring ble anmodet om å velge ut "*Fire af de agtværdigste Mænd af Tyldalens Almue, der kunde møde Dem paa et bestemt Stæd og imodtog af dem Svar paa følgende Poster:*

1) *Om Tyldalens Almue vil finde sig i at Lille Elvedalen er dem behjælpelig med Frieskydsen paa den Maade: At skydse den Sivile Øvrighed Toe Gange om Aaret, nemlig til, og fra de anordnede Skatteting Ture.*

2) *At Lille Elvedalen er dem behjælpelig med at skydse Sessions Deputerede til de almindelige Sessioner til og fra hvert Fierde Aar.*

3) *Vil og Lille Elvedalen findes behjælpelig med at erlegge dem en Pengesum af 50 rdl. aarlig."*

Vetlelvdølene var altså villige til å betale tylldølene 50 riksdaler per år for å få overta friskyssen i forbindelse med bygdetinget og militære sesjoner. Dette må sees i lys av den krigstilstand landet var i. Her var det nok ekstraordinære penger å hente fra statskassen i en vanskelig tid. Det var både krig og uår.

Lensmann Monssen nølte ikke. "*Aar 1811 den 25de November indfandt jeg mig Lehnsmand Monssen, tilligemed Morten Kiereng efter forlangende paa Giæstgiverstædet Moen i Tyldalen, og blev forestaaende Beskikkelse tydelig læst for de tilstædeværende, og didhen kaldte Mænd som vare Klokke Iversen, Otter Olsen Øverbye, Niels Johnsen Øverbye, Lars Semmingsen Olsberg og Thore Estensen Præstegaarden."*

Etter å ha samtalt om det oppleste ble tylldølene, som de gode naboer de var/er, enige om å godta tilbudet – dog

bare for ett år. Etter dette året skrev de at de igjen ville forholde seg til amtets resolusjon av 18. november 1810 ”i hen-seende Frieskydsen” som ”*Stadtholderen af Dags Dato ikke har forundt sig foranlediget til at give nogen Forandring i*”. Resolusjonen hadde nok også sin bakgrunn i krigstilstanden.

Bevilling som gjestgiver

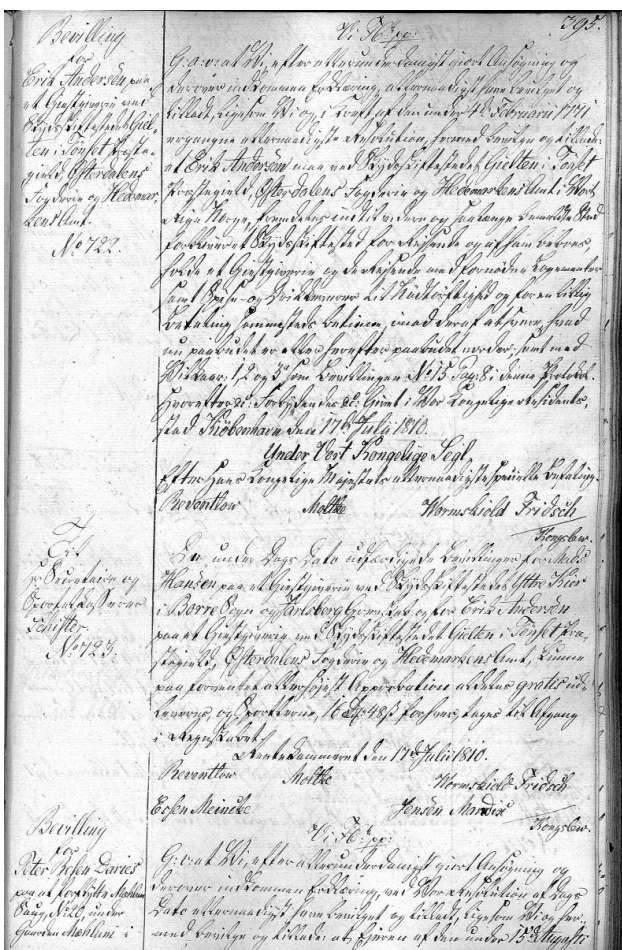
For å drive gjestgiveri, måtte en ha kongelig bevilling gjennom Rentekammeret i København. Erik Andersen Gjelten (døpt 13. mai 1764 i Alvdal, død 5. august 1843) fikk slik bevilling 17. juli 1810. Kongen var da Fredrik den 6. I bevillingen heter det bl. a. ”...*hvorved bevilge og tillade at Erik Andersen maa ved Skydskiftstedet Gielten i Tønset Præstegield, Østerdalens Fogderie og Hedemarkens Amt i Vort Rige Norge, fremdeles indtil videre og saalenge bemeldte Sted forbliver et Skydskiftsted for Rejsende og af ham beboes, holde et Gjestgiverie og de Rejsende med fornødne Logementer samt Spise – og Drikkevarer til Nødtøftighed og for en billig Betaling sammesteds betiene...*”.

Bevillingen er det eneste dokumentet angående gjestgiveriet som er funnet i de offentlige arkivene. Avgiften for bevillingen var 16 riksdaler 48 skilling, men den ble belastet Rentekammerets regnskap. Det ser ut som det allerede i 1810 var skysskifte på Gjelten. Da må de reisende også ha fått nødvendig kost og losji, men kanskje på en måte som ikke krevde kongelig bevilling? Det var først 17. mars 1796 at Erik Andersen fikk skjøte på en ”*Gaarde Plads Gielten med tilhørende Berg Sæter*”, så virksomheten kan ikke ha vært drevet lenge før 1810.

Anbudsrunder på stasjonsholdet 1867 og 1873

Som vi har sett kom det i 1850-1860-årene lover som skulle stimulere til opprettelse av faste skysstasjoner. Hvis ordet ”Skydsskaffer” nedenfor er brukt pre-sist, ser det ut som fast stasjon i Lille Elvedal ble opprettet på Gjelten i 1867. Jobben som skysskaffer og senere stasjonsholder var ofte ute på anbud. Slik kunne skysskiftet flyttes rundt i bygda. Kildene er svært mangelfulle, så vi har dårlig oversikt over dette. I en fortegnelse i Riksarkivet over skysskifter i Norge ca. 1840 ser vi at da var skysskiftet i Alv-dal på Steien. De nærmeste skysskiftene sørover var da Urstrømmen (2 mil) og Hanestad (4 mil), begge i Rendalen. Nordover kom de reisende til Neby på Tynset (2 mil) eller Holen i Grimsbu (3 mil).

Kildene angående skyssvesenet i Hedmark finnes i arkivet etter amt-mannen i Statsarkivet på Hamar. Det er bevart skyssdagbøker for Holen i Grimsbu 1817 – 1875, men dessverre ingen for Alv-dal. I amtmannsarkivet finnes det en arkivserie fra Nordre Østerdalen 1860 – 1910 med korrespondanse og saksdokumenter vedrørende skyssvesenet, og en serie for samme område for perioden 1893 – 1900 med skysstasjonskontrakter. Det finnes kontrakter også i den førstnevnte serien. I denne serien skal vi følge saksbehandlingen for skysstasjonen i Alv-dal fra mars 1867 til 1. mars 1878. Anders Eriksen, sønn av Erik Andersen som fikk bevillingen i 1810, sier opp den gjeldende kontrakten som skysskaffer i 1867, og hans siste kontrakt som stasjonsholder utløper i 1878. Vi vil se at saksbehandlingen var grundig!

Bevillingen fra 1810 og fritak for avgift. Den transkriberte teksten finnes bakerst i artikkelen.

9. april 1867 går det ut en innkalling fra fogd Heyerdahl i Nordre Østerdalen. Han forteller at "Gjæstgiver og Skydskaffer Anders Gjelten har andraget om at entlediges i saadan Egenskab". Han nevner også et møte på Gjelten 26. mars der oppmøtet av "Gjeltens Skydslags Opsiddere" var så dårlig at ingen beslutning kunne fattes. Han oppfordrer oppsitterne "til at afgive Møde på Gjæstgiveriet Gjelten Lørdagen den 27de. d. Md. [denne Måned], Formiddag Kl. 10, hvor Beslutning

i foranstaaende Anledning vil blive fattet". Han minner om at skysslaget plikter å holde en skysstasjon, og dermed viktigheten av å møte opp. Han oppfordrer samtidig de som måtte være villig til å sørge for fast stasjonshold til å komme med anbud. Endelig beslutning om skyssholdet vil bli fattet, og de som ikke møter vil være bundet av beslutningen, truer fogden. Innkallingen ble lest på kirkebakken 21. april, og tre avskrifter ble sendt rundt i skysslaget.

I referatet fra møtet 27. april ser vi at Anders Eriksen Gjelten har tilbudt seg å besørge "Skydstilsigelse" mot en årlig godtgjørelse på 20 spd (speciedaler). Dette betyr at han ikke vil drive stasjon med faste hester, men at han [fortsatt?] kan skaffe skyss etter tilsigelse. Byggmester T. Schanke har levert et anbud der han er villig til å drive fast stasjon på Steimoen mot en godtgjørelse på 80 spd. Han skal da holde to faste hester og 2 reservehester. Reservehestene skal være på plass innen 1 ½ time. Han forbeholder seg en ½ times hvile for skysshesten ved Einunden ved skyss til Grimsbu, og to timer når hesten er hjemme igjen. Anders Eriksen tilbyr så det samme som Schanche for 75 spd, men Schanche går også ned til 75 spd, og til slutt går Anders Eriksen ned til 70 spd. De 34 møtende vedtar enstemmig opprettelse av en fast stasjon på Gjelten etter Anders Eriksens anbud. Referatet er undertegnet av fogden og Anders Eriksen. Nederst i referatet opplyser Heyerdahl at i følge lensmannen er innkallingen til møtet kunngjort for oppsitterne på Strålsjøgardene med budstikke.

Allerede samme dag som møtet ble holdt på Gjelten skriver fogden til amtmannen. Heyerdahl anbefaler at det

opprettes kontrakt med Anders Eriksen Gjelten og legger ved utkast til kontrakt. Han viser hvordan godtgjørelsen på 70 spd skal utredes. Ut fra skysslagets matrikkelskyld blir dets andel 23 spd 60 sk. Andelen til kommunen blir like stor. Resten deles likt på staten og amtskommunen, dvs. 11 spd 75 sk på hver. Så nevner fogden et skriv, også datert 29. april – på Steimoen, der Scancke reduserer anbudet med ytterligere 2 spd, til 68 spd. Dette kan ikke ha vært diskutert i møtet på Gjelten. Heyerdahl forteller at mange på møtet hadde betenkeligheter med Steimoen, *”da Adkomsten dit ofte er ufremkommelig i Flomtiden, og da maatte oparbeides Vei fra Elvestøen ved Steimoen til den offentlige Vei ved Gjelten da den naaværende er for smal og meget daarlig”*. Siden nedslaget bare var på 2 spd har fogden ikke villet utsette brevet til amtet i påvente av en erklæring fra Anders Eriksen om han er villig til å gjøre samme nedslag. Heyerdahl finner det mest hensiktsmessig at stasjonen opprettes på Gjelten. Han argumenterer videre: *”Anders Gjelten er en baade vederheftig og paalidelig Mand, der i mange Aar har fungeret som Gjæstgiver.”* Fogden forteller også at en tredje stuebygning er under oppføring på Gjelten. Der blir det innredet enda et værelse for reisende.

Svaret fra amtmannen kommer 10. mai. Han skriver at før utkast til kontrakt kan approberes, må i henhold til § 6 i Loven av 21. mars 1860, saken legges fram for *”Communestyrelsen i Lilleelvedalen”* i tilfelle den skulle ønske å drive stasjonen for egen regning. Saken må uansett utsettes for å få avklaring på om Anders Eriksen *”er villig til at gjøre noget Nedslag i sit Anbud”*.

Saken går videre til formannskapet 14. mai. Samme dag skriver fogden til Anders Eriksen og spør om han er villig til å gå ned til 68 spd. Negativt svar kommer 22. mai. Det kommer beskjed 3. juni fra kommunestyret på skysslagets vegne at bidraget til fast stasjonshold utredes av kommunekassen, men utlignes på matrikkelskylden og tas inn på skatten. 17. juni kommer det svar fra formannskapet om at kommunestyret (herredsstyret) ikke ønsker å overta skysstasjonen. (På møtet 27. april møtte 34 mann fra skysslaget. Etter fogdens sterke oppfordring til oppmøte var nok de fleste på plass.)

Med de innhentede svar sendes saken fra fogden tilbake til amtmannen 21. juni. Svaret kommer 1. juli. Amtmannen ber fogden opprette kontrakt med Anders Eriksen i samsvar med utkastet som ble sendt etter møtet 27. april. Kontrakten skal sendes amtmannen i to eksemplarer for approbasjon. Kontrakten blir undertegnet av Heyerdahl 6. juli og av Anders Eriksen 8. juli og går så til amtmannen 10. juli, som gir sin approbasjon 15. juli 1867. Saken har versert i nesten fire måneder, men så har den også fått en meget forsvarlig behandling. De 2 spd ble ikke noe problem for fogden! Kontrakten fikk denne ordlyden:

Kontrakt

I mellem undertegnede, Foged i Nordre Østerdalen, N. T. Heyerdahl paa det Offentliges Vegne og Gaardbruger Anders Eriksen afsluttes herved følgende Kontrakt om Opretelse af fast Station paa Gaarden Gjelten i Lille Elvedalen.

1.
Anders Eriksen Gjelten overtager paa Gaarden Gjelten at holde Gjæstgiveri og fast Station mod en aarlig Godtgjørelse af 70 – sytti Speciedaler.

2.
Stationsholderen forpligter sig til at holde 2-to faste Heste og 2-to Reserveheste, som han – i Tilfælde af at de faste Heste allerede maatte være udgaaede i Skyds – er pligtig at have tilstede senest inden 1 ½ Time fra den Reisesendes Ankomst, med mindre denne ligesaa lang Tid i Forveien har ladet Skyds tilsige, i hvilket Tilfælde Reservehesten strax fremmøder.

3.
En Hviletid af 2-to Timer forbeholdes Skydshesten efterat denne er hjemkommen efter forrettet Skyds. For Skydshesten forbeholdes ½ Time Hvile ved Einunden for Skyds til Grimsbo.

4.
Stationsholderen er pligtig til at udføre Tilsigelse af militær Transportskyds mod de lovbestede Tilsigelsespenge.

5.
Nærværende Kontrakt er – med mindre den fra Stationsholderens Side forbrydes, uopsigelig fra begge Sider i 3-tre Aar. Senere forbeholdes et Fjerdingsaars Opsigelse fra begge Sider.

6.
Foranstaaende Kontrakt, der træder i Kraft fra den 15de d. Md. er betinget af høiere Vedkommendes Approbation.

*Nordre Østerdalens Fogdektr; den 6 Juli 1867.
Gjelten den 8 Juli 1867.*

*N. T. Heyerdahl (sign)
Anders E. Gjelten (sign)
-”*

*Approberes.
Hedemarkens Amtscantor, 15de Juli 1867.
I Amtmandens Steed
Harald Gran (sign)*

Kontrakten ble ikke sagt opp av Anders Eriksen før i 1873. Da blir det ny anbudsrunde. 21. april kaller fogden inn til møte på Gjelten 20. mai. Skyslaget består nå av ”Lille Elvedalens Hovedsogn”. Anbudet fra Anders Eriksen tar utgangspunkt i vilkårene fra 1867, men prisen er nå 110 speciedaler. Han har også en tilføyelse om hviletid for skyshesten. Brukeren av Paurenget leverer også et anbud, men når ikke opp på grunn av ”Gaarden Paurengs Beliggenhed”, ifølge fogden. Det blir nytt møte 30. juni. Heyerdahl innstiller igjen på Anders Eriksen. Den gamle kontrakten med påtegning approberes av amtmann L. Kyhn 5. juli 1873. Påtegningen lyder:
”Tilfølge Forening med Skydslaget og Anders Eriksen samt Erik Andersen Gjelten i Møde den 30e f. Md. [nytt møte 30. juni] bliver nærværende Kontrakt fremdeles gjældende, dog saaledes, at den aarlige Godtgjørelse, regnet fra 15e Juli bestemmes til 110 – et hundrede og ti Speciedaler og at der i den Tid, hvori Landveien befares, for Skyds til Sandtrøen forbeholdes ½ Times Hvile for Skydshesten paa Strømhaug.”

Heyerdahl har tidligere forklart at Erik Andersen skal overta på Gjelten etter faren sommeren 1874. Vi ser også at skysstasjonen på Tynset nå er flyttet til Sandtrøen.

Gjelten var ikke bare skysstasjon. I 1860-årene og fram til 1873 ble tinget for Lille Elvedal holdt der.

Siste skysstasjonskontrakt for Gjelten utløp som nevnt 1. mars 1878. Erik Andersen leverer ikke nytt anbud, og fra denne dato blir gjestgiver og holder av fast stasjon Ole Johnsen Sørhus for en årlig godtgjørelse på 380 kroner. Simen Larsen Steien overtar i 1881 for 370 kroner. Godtgjørelsen endres i 1883 til 740 kroner. I 1887 er igjen stasjonen på Sørhus. Ole Hektoen får avtale om fast stasjon på Steien fra 1. januar 1894 med 2 års varighet. Regine Østby får avtale fra 1. juli 1899 med 3 års varighet. Konkurransetsetting er altså ikke noe nytt!

Tradisjonen lever

Gjestgivertradisjonen på Gjelten lever videre. I Østerdalsstua tar Gerd Gjelten fortsatt i mot turister, jegere, nære og fjerne slektninger og andre gjester. Gjестene, som nå selv står for skyssen, trakteres med tradisjonell østerdalskost i vel bevarte stuer som fremdeles kan gi et inntrykk av hvordan det var å være gjest på Gjelten i den første Erik Andersen Gjeltens dager.

Bevillingen i 1810 til Gerds tipp Tippoldefar Erik Andersen Gjelten (1764-1863) og avgiftsfritaket lyder i sin helhet slik:

Bevilling for Erik Andersen paa et Giestgiverie ved Skydsskiftestedet Gielten i Tønset Præstegield, Østerdalens Fogderie og Hedemarkens Amt (NO 722)

Vi F6te pp:

G: a: v: at Vi efter allerunderdanigst giort Ansøgning og derover indkommen Erklæring, allernaadigst have bevilget og tilladt, ligesom Vi og i Kraft af den under 4de Februarii 1771 ergangne allernaadigste Resolution, hvorved bevilge og tillade at Erik

Andersen maa ved Skydsskiftestedet Gielten i Tønset Præstegield, Østerdalens Fogderie og Hedemarkens Amt i Vort Rige Norge, fremdeles indtil videre og saalænge bemeldte Sted forbliver et Skydsskiftested for Rejsende og af ham beboes, holde et Giestgiverie og de Rejsende med fornødne Logementer samt Spise- og Drikkevarer til Nødtøftighed og for en billig Betaling sammesteds betiene, imod deraf at svare hvad paabudet er eller herefter paabudt vorder; samt med Vilkaar: 1, 2 og 3e som Bevillingen No 15 Pag: 8 i denne Protokol.

Hvorefter etc: forbydendes etc: Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kiøbenhavn den 17de Julii 1810.

Under Vort Kongelige Segl

Efter Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Specielle Befaling.

Reventlow Moltke Wormskiold

Fridsch /Kongslew.

Til Hr. Secretaire og Sportel Kasserer Schifter (NO 723)

De under Dags Dato udfærdigede Bevillinger for Mads Hansen paa et Giestgiverie ved Skydsskiftestedet Yttre Kier i Borre Sogn og Jarlsberg Greusklub og for Erik Andersen paa et Giestgiverie paa Skydsskiftestedet Gielten i Tønset Præstegield, Østerdalens Fogderie og Hedemarkens Amt, kunne paa forventet allerhøjest Approbation aldeles gratis udleveres, og Sportlerne, 16 Rdl: 48 for hver, tages til Afgang i Regnskabet.

Rentekammeret den 17de Julii 1810.

Reventlow Moltke Wormskiold Fridsch

Essen Meincke Jensen

Mandix/Kongslew.

Etterord

Den første skysskaffer på Gjelten, Erik Andersen (1764-1843), var gift med Ingeborg Andersdatter Strålsjøhaug

Gjelten i 1894. Huset til venstre er en Østerdalsstue. Den er senere påbygd i lengden bakover og i høyden. Bakerst lengst til venstre ser vi det fogden i 1867 kaller "en tredje stuebygning". Denne står også fortsatt, mens huset i dens forlengelse er borte. Huset langs veien foran på bildet ble brukt som tingstue til 1873, men er nå borte. Videre langs veien ser vi stallen, og bakerst til høyre kan vi skimte taket på fjøsbygningen. Begge brant ned i 1927. Mannen med hest og karjol til høyre på bildet er Erik Gjelten (1844-1898), stasjonsholder til 1. mars 1878. Kona Trine (Katrine) Gjelten (1854-1942) med hvitt forkle ser vi i grindsleet. Til venstre for grindsleet med en mørk hest står sønnen Anders Gjelten d.y. (1875-1908). Bak midt på bildet sammen med flere andre står Anders Gjelten d. e. (1816-1898), forrige stasjonsholder på Gjelten.

(døpt 9. februar 1783 på Tynset, død 5. august 1863 i Alvdal). Hun var oldebarn av Brostrup Tax (død 1738), direktør ved Kvikne kobberverk og deleier og driver av "Det Faadalske kobberverk" fra 1722. Se artikkel i årbok for 2010. Flere har hevdet at det er en forbindelse mellom slekten Tax og den tyske adelslekten Thurn und Taxis. Denne slekten ble allerede i det 16. århundre sentrale i postbefordringen i Europa.

Den fraktet både post og passasjerer i sine diligencer og skal være opphavet til ordet for vår moderne diligence, taxi. Vi har i "Bergmannsslekten Tax" (Tynset 2009) ikke klart å påvise noen sammenheng mellom Tax og Thurn und Taxis, men Ingeborg og Erik hadde i alle fall ansvaret for "taxitrafikken" i Lille Elvedal i store deler av første halvdel av 1800-tallet.

Kilder

- Rentekammeret, Kammerkanselliet, serie Gga – Ekspedisjonsprotokoll nr. 19 (1807-1810), side 395, nr. 722 og nr. 723. (Riksarkivet)
- Justisdepartementet, Veikontoret B, Serie Db – Fortegnelse over skysskifter i Norge ca. 1840, protokoll nr. 6. (Riksarkivet)
- Arkivet etter Amtmannen i Hedmark (Statsarkivet Hamar).
- Bjarne Rogan: Det gamle skysstellet. Reiseliv i Noreg frå mellomalderen til førre hundreåret. Det Norske Samlaget Oslo 1986.
- Bygdearkivet i Tyllidalen – Pro Memoria fra Almuen i Lille Elvedal.

Om forfatteren

Harald Horten, f. 1945 i Tyllidalen. Han er en av tre forfattere av "Bergmannslekten Tax" (Tynset 2009).